

fahs

Forsendelsesomslag med foreningsmeddelelser 3/2022

**Spændende arrangementer og det nye blad
fra Frederiksborg Amts Historiske Samfund
gemmer sig i dette forsendelsesomslag**

Udsigt fra Raageleje Strandvej. Fotografi: Henrik Bachmann

Foredrag ved Eva Tønnesen

»De akademiske damer«

Lørdag, den 4. februar 2023 kl. 14.00 i Kedelhuset Fredensvej 12B, Hillerød

Pris kr. 50,00 inkl. kaffe og kage (små) - Gratis for medlemmer

Frem til anden halvdel af 1800-tallet var det kun få uddannelser, der stod åbne for kvinder. Flertallet kom tidligt ud at tjene på en gård eller evt. på et gods for at kvalificere sig til at føre en husholdning, stor eller lille. Borgerskabets døtre blev typisk oplært af deres mødre til samme skæbne, nemlig ægteskab. Af andre muligheder var der oplæring som syerske, kokkepige, sygepasser, jordemoder, lærerinde og lignende kvindelige sysler, altså uddannelser, der krævede lidt mere end mors vejledning. Men på dette tidspunkt dannedes flere kvindeorganisationer, der krævede ligestilling med mændene.

I Svendborg sad en ung skipperdatter, Nielsine Nielsen, og drømte om at få en uddannelse. Familiens eneste søn var omkommet ved et skibsforslis, så hun havde ingen konkurrence fra uddannelseshungrende brødre. Alligevel kostede det kamp at opnå en lille økonomisk støtte fra faderen, da hun som 18-årig ytrede ønske om at få en uddannelse som lærerinde. Det lykkedes for hende, og hun underviste nu i et par år i begyndelsen af 1870'erne. Men snart blev hendes interesse for at videreudanne sig til læge vakt. Det blev igen op ad bakke, men det lykkedes både at få en studentereksamen og at gennemføre medicinstudiet på Københavns Universitet. Men da hun siden ville videreudanne sig til gynækolog, måtte hun søge til udlandet I Roskilde fik en sagfører datter samme lyster til en videregående

uddannelse et par år senere, nemlig Anna Hude. Hun var til gengæld i skarp konkurrence med tre sønner, der alle skulle have en akademisk uddannelse. Anna fik også kæmpet sig frem til at måtte tage en uddannelse som lærerinde. Men hun brød sig ikke om at undervise. Måske har hun hørt om de to første kvindelige studenter i 1879. I hvert fald blev det hende mål. Men inden hun nåede så vidt, blev hun udsat for en voldtægt. Alligevel lykkedes det hende at kæmpe sig tilbage på sporet, og i 1893 blev hun den første kvindelige dr.phil.

Fortsættes på omslagets side 3

Men ét var uddannelse, noget andet var at opnå embeder inden for det offentlige. Det kostede atter hård kamp og mange ydmygelser at opnå samme rettigheder som mænd, bl.a. med hensyn til løn, pension, advancement og andre goder på arbejdsmarkedet. De første institutioner, der åbnede op for ansættelse af kvinder, var Rigsarkivet og Statistisk Bureau, forgængeren for Danmarks Statistik. Faktisk er det lykkedes mig at finde en pioner fra Nordsjælland, nemlig Meta Hansen, der i 1893 blev første kvindelige cand.polit., men siden var 25 år om at opnå rimelige ansættelsesvilkår, da hun endelig blev udnævnt til fuldmægtig efter en lovændring i 1921.

Opfølgning på Teglværkshistorien i Nordsjælland

Efter Jørgen Bertelsens foredrag om bl.a. Nivaa Ringovn, planlægger vi en udflugt til Ringovnen i maj måned 2023.

Efter en rundtur i ringovnen er vi kaffetørstige, og foreningen giver så en kop i Cafeen på Nivaagaard. På dette tidspunkt blomstrer Rododendron i Nivaagaards park. Det er så kønt!

Vi sigter på den 13. maj 2023 (lordag) kl. 14. Mere i FAHS nr. 1 2023.

Fotografier: Henrik Bachmann 2022.

Afsender: Frederiksborg Amts Historiske Samfund ved Henrik Bachmann, Gartnervænget 7, 3400 Hillerød

Generalforsamling afholdes den 22. April 2023 kl. 14.00 Kedelhuset, Fredensvej 12 B, Hillerød – bag Biblioteket

Efter generalforsamlingen regner vi med, at Michael Dupont kommer og holder et foredrag om pesten i Helsingør. Michael er cand.mag. i historie og arkivar ved Rigsarkivet.

Årbogen i 2023 Kulturhistorier fra by og land

Tidligere museumsinspektør Lars Bjørn Madsen er igen ved at skrive en bog, og denne gang i form af et »mata-dormix« af små historier fra by og land.

I de mange år, han har været ansat som fagspektør og arkivleder ved Museerne Helsingør, har han, udover de daglige museumsopgaver, arbejdet med forskning og skribentvirksomhed; det meste koncentreret om kulturhistorien i den nuværende Helsingør Kommunes område, men også en bog om Kolding er det blevet til. I mange år havde Lars Bjørn Madsen desuden en kulturhistorisk brevkasse i ugeavisen Nordsjælland, og i de seneste år kunne borgerne hver mandag møde ham i læsesalen på Biblioteket Kulturværftet i forbindelse med museets og bibliotekets arrangement »Spørg Arkivaren« og få svar på de utallige og alsidige spørgsmål, de havde om deres egn, deres ejendom eller andet kulturhistorisk relevant.

De mange artikler, Lars Bjørn Madsen har skrevet i talrige, mestendels flygtige medier, er nu ved at blive samlet i bogen »Kulturhistorier fra by og land«. Artiklerne er stærkt revideret, ofte med brug af nyt tilkommet kildemateriale, og mange er ikke tidligere publiceret, men skrevet til bogen, der i format og opbygning kommer til at minde lidt om de for længst udsolgte »Det gamle Hillerød« (Svend Nielsen 1981) og »Det gamle Helsingør« (Kenno Pedersen 1982). Vi glæder os til at uddele bogen i løbet af 2023.

